Число 3. Рôкъ I.

ПРІЯТЕЛЬ ДѢТЕЙ.

Выходитъ въ Коломыи разъ въ мѣсяцѣ.

Предплата на цѣлый рôкъ 1 злр. 50 кр.

Коломыя.

Ѡставите дѣтей приходити ко мнѣ, и не браните имъ: Таковыхъ бо есть цртвіе Бжіе. (Лук. гл. иі. зач. ч.)

Мартъ 1881.

ПѢСНЬ МОЛОДЦѢВЪ.

(Спѣвае ся на ноту: „Миръ вамъ братя...“)

Станьмо дѣти руской славы,
Днесь настало торжество;
Днесь часъ свѣту доказати,
Що и насъ есть множество.
Даймо доказъ любви своей
Дорогой намъ ôтчины,
И заявѣмъ всему свѣту,
Що й мы крѣпки Русины.

Бо мы также Руси дѣти,
Любимъ землю и свôй край;
Любовь, згоду почитаемъ,
Мы-бъ сдѣлали зъ свѣта рай!
Хоть днесь гôрко ще бѣдуемъ,
Нема кому помочи,
Но намъ въ нуждѣ загибати
Нашѣ не дадутъ отцы!

Станьможь съ ними въ руской справѣ,
И нашъ голосъ пôднесѣмъ;
Стверѣмъ и мы руску справу,
И цѣлу Русь пôдкрѣтѣмъ!

Най ôтжіе нашъ рôдъ рускій,
Най ужие свободы;
Най ся крѣпитъ рускимъ словомъ,
И позбудесь разъ бѣды.

Бо нашъ Цѣсарь Найяснѣйшій
Русь цѣлу освободивъ:
Давъ всѣмъ вôльнôсть золотую,
Щобъ и Русинъ не бѣдивъ;
Щобъ ôтживъ вже нашъ рôдъ рускій,
Щобы жила свобода;
Щобъ скрѣпятись рускимъ духомъ
Щобъ пропала вже бѣда.

Днесь намъ вôльно рускимъ словомъ
Все, що треба, писати,
И не смѣютъ враги нашѣ
За то на насъ кричати.
Бо мы стоимъ въ оборонѣ
Намъ природныхъ нашихъ дѣлъ,
Скажемъ явно всему свѣту,
Що и Русинъ вже доспѣлъ.

Дмитро Третякъ.

ВЕЧЕРЫ ПО̂ДЪ ЛИПОЮ.

Росказы про руску бувальщину, оповѣвъ для молодежи Сидоръ зъ Покутя.

(Дальше.)

Якъ я перше сказавъ, наро̂дъ „Русины" неконче всѣ були Славянами, бо змѣшаный съ народомъ Норманôвъ. Но тіи Нормане неконче були для Славянъ добрыми, бо много имъ зла надѣлали. Длятого то одинъ Славянинъ, Вадимъ, горячо взывавъ наро̂дъ до обороны, но Рюрикъ убивъ его. И сынъ его Игоръ грабивъ славяньскій краѣ, и жена его Ольга, будучи еще поганкою, убивала Славянъ и живцемъ закопувала.

Ольга приняла однакожь вѣру христову. выбудовала даже въ Кіевѣ ажь двѣ церкви христіянски, но наро̂дъ все еще бувъ поганскимъ. Ольга умерла въ р. 969. а церковь свята взяла ею въ почетъ святыхъ, и обходитъ память еи въ день 11. юлія кождого року.

Св. Ольга.

Сынъ Ольги, Святославъ, хоть бувъ крещеный, попавъ по смерти матери назадъ въ поганство, и не дѣлавъ въ правдѣ ничого злого кіевскимъ христіянамъ, но яко поганецъ бувъ лютый и торговавъ невôльниками зъ нашои земли. О̂нъ еще за житя подѣливъ бувъ свôй край межи три сыны: Ярополка, Олега и Володимира. Були то злі часы на Руси, бо братя били ся межи собою, а наро̂дъ терпѣвъ. Но наймолодшій Володимиръ скоро спрятавъ своихъ братей и самъ завладѣвъ на Руси. И той то Володимиръ маючи матеръ Славянку почувъ себе Славяниномъ, прогнавъ всѣхъ нормандскихъ опрышкôвъ до Скандинавіи, зъ о̂тки прійшли були, и назва „Русь" розширилася теперъ по земли и народѣ славяньскôмъ.

Володимиръ, яко поганинъ, бувъ дуже лютый та розпустный, но все такой часто гадавъ о̂нъ надъ тымъ, якъ то може бути, щобы каменні та деревяні божища могли мати силу божеску? Шукавъ о̂нъ за правдивымъ Богомъ и у Грекôвъ его знайшовъ, знайшовъ того самого, що его бабка Ольга. Загадавъ бо Володимиръ оженити ся съ Анною, сестрою греческихъ царѣвъ Василія и Константина, котрі були христіянами, якъ и всѣ Греки. Но царѣ о̂тповѣли, що не годитъ ся имъ о̂тдавати христіянки за поганина, и поставили условіе, що ажь тогды о̂гдадутъ сестру за него, коли Володимиръ окреститъ ся. Володимиръ згодивъ ся, но зводѣкавъ съ крещеньемъ, коли тымчасомъ розболѣвъ на очи и ослѣпъ. А Анна каже до него: „крести ся чимъ скорше, а прозришь!" Приставъ Володимиръ, и въ хвилѣ, коли епископъ положивъ руку на него, прозрѣвъ и радостно выкликнувъ: „Ажь теперъ увидѣвъ я правдивого Бога!" Стало ся то въ церквѣ св. Василія, въ мѣстѣ греческôмъ Корсуню. Теперъ то уже ставъ Володимиръ и справедливымъ и лагôднымъ. Всѣ божища звелѣвъ знищити, кôньми тратовати, щобы наро̂дъ пересвѣдчити, що они не суть правдивыми богами и ніякои силы не маютъ. Звелѣвъ потôмъ зôбрати ся народу надъ рѣку Днѣпръ, щобы примѣромъ его окрестивъ ся. Свята то була хвиля, коли цѣлый рускій наро̂дъ вступивъ въ рѣку, коли священники греčески надъ ихъ головами молитвы читали и крестили.

Въ коротко̂мъ часѣ явили ся на мѣстцяхъ поганскихъ божицъ церкви христіянски, а священники розходили ся зъ Кіева по цѣлой Руси, вѣру святу голосили и наро̂дъ крестили.

Крещенье Руси о̂гбуло ся въ Кієвѣ въ р. 988. и Кіевъ бувъ головою Руси.

Въ сусѣднôй Польщи приняли були Поляки крещенье по обряду латинскому уже въ р. 966. пôдъ ихъ княземъ Мечиславомъ, а стало ся то за влѣяньемъ Чехôвъ, котрî еще передъ сто роками увѣрили въ Христа пôдъ апостолами св. Кирилломъ и Меѳодіемъ, що то якъ я перше сказавъ ôтъ Грекôвъ до Славянъ прійшли, и имъ Слово Боже въ ихъ бесѣдѣ оповѣдали.

Князь Володимиръ удостоивъ ся задля навернення Руснôвъ на вѣру христіянску на назву: Великого и святого.

(Дальше буде.)

ДОБРА ДОЧКА.

(Повѣстка)

Панъ Краинскій бувъ урядникомъ въ столици, поберавъ красну пенсію, а убочнîи доходы, якîи при его урядованю вплывали, много причиняли ся для добробыта его родины. Но бѣда! не умѣвъ ôнъ шановати свого щастя и жити, якъ пристало на порядного человѣка: ôнъ любивъ горячî напоѣ и выдававъ па тîиж бôльше, якъ годило ся; здоровье его пôдъупало, попавъ въ конець въ слабôсть, зъ которои трудно було вылѣчити ся, а умераючи бачивъ заплакану жену и двѣ нелѣтнî дочки, позôстаючи безъ способа до житя, майже безъ кусника хлѣба, бо скромнî снаряды домовî малу тôлько принесли помôчь; а и тыхъ не можна було що до одного позбути ся; кождому вѣдомо, якъ тîи господарскîи снаряды конче до потребъ человѣка суть потребнî. Тяжкîи були послѣднî хвилѣ конаючого, коли раховавъ ся съ минувшостію, а цѣла будучнôсть родины представила ся ему въ живыхъ образахъ: ôнъ чувъ свою провину, и въ такихъ мукахъ закôнчивъ житье свое.

Недостатокъ грошей на погребъ, першою стала ся пробою недоли овдовѣлои панѣ Краинскои, — треба було просити чужои помочи. О, тяжко то, дуже тяжко, просити, а ще тяжше знайти сочувствіе и добродѣтельну руку. Удало ся однакожъ панѣ Краинской по многихъ клопотахъ похоронити тѣло мужа; спродала що ей менше було потребне до господарства, наняла скромну на предмѣстю хатчину, до того кусникъ огороду; купила коровку и завела тымъ способомъ мале господарство. Власными руками управляла землю, сѣяла огородовину, вырваным зѣльемъ пасла коровку, а выдоене молоко посылала на продажь. Великою въ тыхъ отношеніяхъ помочію була замужна сестра панѣ Краинскои, Анна; исключно добру родины посвячена, дѣлила съ нею всѣ недостатки, якîи навѣстили ей сестру.

Магдуся, старша дочка панѣ Краинскои, еще за житя отця учила ся грати на фортепянѣ, — и теперъ не занехала она того таланту, бо думала, що нимъ зъумѣе полѣпшити состоянье матери, сестры и тѣтки. Часъ однакожъ показавъ, що ей предпринятія були за слабîи: по мѣстахъ досыть есть учителей музики, такъ, що трудно приходитъ о яку лекцію, именно же для людей мало знаныхъ, недосвѣдченыхъ, а може и за мало въ штуцѣ образованыхъ. Такою власне була Магдуся, а видячи, що ей ся не веде, пробувала пôйти на село, но и тамъ не лѣпше ей пшло; до того еще тоска за родинною загородою, за матерію, сестрою, тѣткою и могилою отця привела ею назадъ до мѣста. Не теряла однакожъ ôтваги, не

упадала на дусѣ, а избрала собѣ завôдъ кравецкій и моднярскій, — за призволеньемъ и благословеньемъ матери, пôйшла на науку до магазину строѣвъ; тамъ пильностію, доброю волею, перевысшила всѣ свои товаришки; научила ся штуки скорше якъ кожда друга; перейшла потôмъ на выдѣлъ кравецкій; тутъ такожь удало ся ей скоро поняти спосôбъ брати мѣру, краяти, устроювати суквѣ кождому до фигуры. Свѣдома своеи штуки, почала поручати ся знакомымъ; не взгордила жадною роботою, рôвно працювала надъ простымъ полотномъ якъ и коштовною матеріею, притôмъ почала учити молодшу свою сестру Ольгу.

Въ тыхъ часахъ панѣ Краинска, по численныхъ прошеніяхъ и представленіяхъ дôстала кôлькасотъ золотыхъ рôчнои еметуры; Магдуся отже просила матѣръ, щобы залишила такъ тяжку працю около огороду и набѣлу, а на ню здала обовязокъ працювати на всѣхъ. Мати не могла ся супротивити солодкимъ словамъ дочки; она думала именно, що въ тôмъ новôмъ заводѣ недѣйствуючою не буде, тымъ бôльше, що ще въ молодости своей ôтзначала ся зручностію въ робленю строѣвъ и суконь. Правда, очи еи вѣкъ и слезы ослабили, лишь окуляры стали ся ей еще помочными въ працѣ.

На прошенье Магдусѣ склонила ся такожь панѣ Краинска, вымовити хозяину дотеперѣшне помешканье; постарали ся о инне таньше, въ близости церкви. Панѣ Краинска всегда говорила: „кто часто думае о Богу и посѣщае посвященî Его хвалѣ мѣстця, на того такожь и Господь не забувае, и жадна кривда ему ся не стане.“

Ôтъ тенерь заперестала Магдуся учащати до магазину, въ ôконци маленькои чистои комнатки, засѣла коло стола съ матерію и сестрою до роботы; працювали охочо, пильно, такъ що все бôльше роботы прибувало. Магдуся не дорожила ся съ шитьемъ, усовершала кожду рѣчь старанно, кожду позôсталу рештку и кавалочки ôтдавала властителю, що предбало ей у публики велике значенье, предбало ей все бôльше роботы, такъ що треба було взяти кого до помочи. Магдуся постарала ся о дѣвчатка до науки, щобы було бôльше рукъ, а всегда пильна, оглядна, стапула на челѣ правдивого варстату молодыхъ робôтниць.

Днесь мати и тѣтка благословлятъ провѣдѣнье боже въ особѣ доброи дочки. И якже еи не любити и не благословити! Она выдобула зъ бѣды цѣлу родину, при ней спокôйно засипляти могутъ, не турбуютъ ся уже о завтрѣшній кавалокъ хлѣба: що бôльше, при ней могутъ еще той кавалокъ подѣлити съ бѣднѣйшимъ, съ сиротою, що въ сердци ихъ найбôльшу радôсть выкликало, бо женщины тîи суть христіянскî и пересяклî любовію ближнего.

В. А.

Чому мамця не ѣдутъ?

А на дворѣ снѣгавиця,
Вѣтеръ свище, снѣгъ скрипитъ, —
Наша Мамця, якъ горлиця
До домоньку чей спѣшитъ.
И вже темна темна нôчка
Мертвî поля обсѣдае,
Наша Мамця, якъ та птичка,
До домоньку поспѣшае.
Еще миля той дороги,
Еще гора, ще й долина,
А вже домашнî пороги,
Серцю мила тожь родина.
Ой та миля не кôнчитъ ся,
Гора въ гору-сь пôднимае, —
А долиновъ щось ширитъ ся,

Знана зôрка чи сѣяе?
Гейже конѣ, нужъ зъ копыта,
Пробирайтесь скоро, швидко,
А оброку дамъ до сыта, —
Нашой стрѣхи, що й не видко.

А тамъ въ дома дѣтинятка
Кругомъ стола вже обсѣли,
Едно й друге кличе татка:
„Где Мамунця ся подѣли?
„Чому Мамця ще не ѣдутъ?
„Чомъ не ѣдутъ якъ казали?
„Коли они тутъ прибудутъ?
„Гдежъ такъ долго ся остали?
Такъ пытаютъ со слезами,
Поглядаютъ въ ôкно сумно:
„Нема, нема нашой мамы!...
„Цыть, на дворѣ щось загуло...
Ой не звоночокъ то звучитъ,
И не ихъ то скорый хôдъ:
Вѣтеръ то въ ôкно такъ звонитъ,
Що гуляе собѣ въ брôдъ.

Цытьте дѣти! ѣдутъ Мамця!
Вже, вже, чути бѣжатъ конѣ,
И привезутъ вамъ гостинця,
И для сынка и для донѣ.
И приѣдутъ, привитаютъ,
И поглянутъ, у личенька
Поцѣлюютъ, привитаютъ,
Якъ лишь рôдна знае ненька.
Цытьте, цитьте, спатки дѣты,
Обôтрѣтъ си оченятка,
Ку молитвѣ вознесѣте
Малй вашй рученятка.
И молѣтъ ся, „Святый Отче,
Воля Твоя нехай буде,
Мамця наша най къ намъ скоро
Чимъ, чимъ скорше най прибуде!...
И молитовки шептали,
И крестили грудь дрôбну,
Ажь доки ихъ вколисали
Трудъ и слезы ажь до сну.

Еще сонными устками,
Ще скрôзь сонъ они пытали:
„Татку, чи не ма ще Мамы?
„Где гостинцѣ, що намъ дали?...

Марія Петрушевичь

Копальня нафты въ Слободѣ Рунгурской.

Великй скарбы знаходятъ ся въ земли: тутъ суть сôль, сѣрка, сребро и иншй камѣнѣ, которй великій пожитокъ намъ даютъ. И найпростѣйшій камѣнь, даже глина, суть пожиточнй, бо зъ каменя будуютъ домы, а зъ глины робятъ цеглы также на будованье домôвъ, а кромѣ того спосôбна до облѣплюваня стѣнъ на селѣ. Кто не знае, якъ потребна есть сôль, майже всѣ стравы, которй поживаемъ, не були бы такъ смачными, якими суть, наколи ихъ посолимо. Такъ само великій пожитокъ дае намъ также н а ф т а, котору также выдобуваемъ зъ землѣ.

Нафта, также к а н ф и н а названа, есть то жовтій плынъ, подôбный до оливы, а запахъ мае пріятный и непріятный, залежитъ ôтъ того, чи нафта есть чиста чи нечиста. Нечиста нафта есть барвы брунатнои а даже чорнои, есть густою, а чиста есть жовта, а даже безбарвна якъ вода. Нафта яко тлустôсть не дасть ся змѣшати съ водою, бо змѣшана пôдходитъ всегда до горы и плавае по водѣ — се доказъ, що она легша ôтъ воды, хотяй выдае ся, що есть густѣйшою. И дерево выдае ся густѣйше, а все таки плавае по водѣ, а однакожь такъ оно не есть: возмѣтъ на пр. одинъ литръ воды, а другій литръ нафты, а третій литръ дерева (кавалокъ дерева величини одного литра), и зважѣтъ кожде окремо, то покаже ся, що найбôльшу вагу мае вода, меншу нафта, а найменшу дерево. Суть и твердшй рѣчи якъ дерево, а все такой менше важатъ якъ дерево.

Твердôсть якои рѣчи не есть отже ще доказомъ, що та рѣчь тверда муситъ бути также

тяжка. Густбсть часто насъ тблько обманюе, отъ хотьбы якъ масло, олива або и нафта. Таки тлустости не суть отже густѣйшїи бтъ воды, а выдаютъ ся лишь такими, бо межи ихъ частицями т. е. въ серединѣ есть богато а богато дѣрокъ порожныхъ, которыхъ мы нашимъ окомъ не достерегаемъ, бо суть дуже малї, але за то число ихъ есть дуже велике. На деревѣ уже нашимъ окомъ бачимъ тїи дѣрки, або и на губцѣ, которою стираемъ таблицю записану, суть онѣ дуже великї, длятого то губка есть дуже легонька, а коли наберe воды, коли дѣрки наполнятъ ся водою, стае ся уже тяжкою. Тяжке есть такожь масло, коли есть збите, и упадае на дно воды, але коли оно розтопитъ ся, тогды робять ся въ немъ дѣрки, и розтоплене масло плавае уже по водѣ. Такъ и нафта, хотяй выдае ся густѣйшою, все такой есть меньше тяжкою якъ вода.

Якъ мы перше сказали, знаходитъ ся нафта въ землѣ, и то въ досыть значной глубинѣ. И зъ бткы она тамъ взяла ся? Вѣдомо кождому, що въ землѣ знаходитъ ся у г о л ь к а м е н н ы й, чорный якъ смола, а повсталъ бнъ зъ деревъ шпильковыхъ, якъ нашї сосны, которї выдаютъ зъ себе смолу. Дерева тїи спочивали въ землѣ довгї часы, бо еще бтъ потопа свѣта або и перше, коли то вода замулила ихъ пбдъ землю, и тамъ до теперъ спочиваютъ. А понеже въ тыхъ деревахъ есть много смолы, т. е. тлустости, то она въ землѣ бтлучила ся бтъ дерева. Такою тлустостію есть такожь нафта, и знаходитъ ся въ близости угля каменного, бо ся бтъ того бтлучила; дерево закаменѣло, а нафта чорна якъ той камѣнь зббрала ся пбдъ землею и творитъ норы пбдземнї. На такї норы нафтовї натрафили люди у насъ въ Галичинѣ въ Бориславѣ коло Дрогобыча, такїи жерела знайшли ся и теперъ въ селѣ Слободѣ Рунгурской, три милѣ бтъ Коломыѣ бтдаленбмъ. Люди знали уже давно, що тамъ въ землѣ есть нафта, но мало кто бтважилъ ся ею шукати, бо на то треба много грошей, бо треба копати глубоко, а случае ся дуже часто, що власне на тбмъ мѣстци, где копаетъ ся кирниця нафтова, не найде ся нафты, а о кблька метрбвъ дальше уже есть. На то все треба не щадити гроша, но не кождый бтважитъ ся. Въ Бориславѣ не одинъ копавъ и кбльканайцятъ кирниць, стративъ цѣлый маетокъ а нафты не найшовъ, а другїй копавъ лишь одну кирницю, натрафивъ на нафту, выдобувъ ею и ставъ ся богачемъ. Такъ и днесь дѣе ся въ Слободѣ. Передъ кблькома ще роками копали тамъ люди кирницѣ, закопали цѣлый свбй маетокъ, и хоть знайшли нафту, но лишь такъ мало, що не оплачувала ся сама робота. Доперва сего року на початку мѣсяця лютого одинъ чоловѣкъ именемъ Щепановскїй, взявъ ся серіозно до дѣла: почавъ копати дальше одну давнѣйше еще копану кирницю, натрафивъ на камѣнь, перевертѣвъ его желѣзнымъ свидромъ, а зъ пбдъ каменя выбухла нафта въ великой вилькости, — и показало ся, що въ Слободѣ нафта спочивае пбдъ каменемъ, пбдъ скалою, где зробила собѣ выгбдне мѣстце. Кирницю таку называютъ ш и б о м ъ, зъ котрого выдобуваютъ нафту не ведрами, бо дуже глубокїй, якихъ 100 метрбвъ, а помпуютъ нафту чорну, названу с и р о в и ц е ю, бо змѣшана съ смолою и водою. Выдобуту такъ нафту треба очистити; легко ею бтъ воды бтлучити, бо наточена въ кадку сама бтдѣляесь, але коштуе то знова не мало, бтлучити ею бтъ смолы чорнои, котору называютъ такожь д е г т е м ъ. Но и на тое есть спосббъ. Чищенье нафты называе ся д и с т и л я ц ї е ю, а дбмъ, где ею дистилюютъ, д и с т и л я р н е ю.

Копальнѣ Слободскї, якъ выдае ся, будутъ велики, ббльшї бтъ Бориславскихъ, а найбблышї въ цѣлой Галичинѣ, на теперъ такожь найбблышї даже въ цѣлой Австріи. Онѣ тягнутъ ся у пбднбжа Карпатъ, бо на тыхъ горахъ давнѣйше найбблыше було деревъ шпильковыхъ.

Днесь почали копати нафту и въ селѣ Люча коло Яблонова, бо тамъ суть такожь поклады угля каменного. Нафта Слободска есть лѣпшою бтъ Бориславской, закупуютъ ею заразъ на мѣстци и вывозятъ даже до Борислава, щобы ею тамъ дистиловати и змѣшати съ тамошною нафтою.

Вѣдомо вамъ дѣти, якїй есть пожитокъ зъ нафты; она горитъ въ лямпахъ, но треба съ нею осторожно обходити ся, не приближати до неи свѣтла, бо дуже легко запалюесь, а запалена не легко дасть ся угасити: лѣй на ню

кôлько хочешь воды, а не угасишь, противно поломѣнь ще бôльшою бувае, и стае ся дуже часто великимъ нещасьемъ, не одинъ бо чоловѣкъ згорѣвъ ôтъ нафты. Осторожнôсть то рѣчь легка а важна для всѣхъ. Будьтежъ и вы дѣти осторожными не тôлько съ нафтою, але съ всѣмъ и во всемъ!

И. Т.

АЛЕКСАНДЕРЪ II.

Царь Россіи.

Царь Александеръ II. которого портретъ тутъ бачимъ, бувъ сыномъ царя Николая. Ôнъ родивъ ся дня 17. цвѣтня 1818 року, а вступивъ по смерти свого отця на престолъ въ Россіи дня 18. лютого 1855 року, числячи тогды 37 лѣтъ. Ôтъ того часу пановавъ ôнъ на россійскôмъ тронѣ черезъ 26 лѣтъ, а умеръ сего року дня 1. рус. марта, числачи разомъ 63 лѣтъ вѣку.

Въ кождой державѣ, где пануе цѣсарь або король, вступае по смерти отця найстаршій его сынъ. Такъ и въ Россіи наступивъ по смерти Александра II. сынъ его такожъ того имени, яко Александеръ III. теперѣшній царь, которого портретъ помѣстимъ въ слѣдуючôмъ числѣ нашои газетки.

Домовѝ забавы дѣтей.

(Списавъ Дмитро Вѣнцковскій.)

I. Азбука.

Вы знаете, добрѝ дѣточки, тую пору, коли то травиця въ огородѣ давно зжолкла, коли опавше листье шелеститъ пôдъ ногами переходячихъ, коли по веселыхъ и пріятныхъ вандрôвкахъ и забавкахъ на поли, тôлько згадка осталась — а въ недалекôй будучности усмѣхае ся сапна. Якъ сумно, коли зелень ледви въ вазонку можь побачити, спѣвъ птички ледви зъ клѣтки можь почути, а зъ цѣлого, богатого збору овочей ледви где-що переховало ся. Дни тогды короткѝ, а вечеры що разъ долшѝ, а кождый въ своемъ домку, якъ бы на островцѣ, замкненый, самъ въ собѣ и тôлько въ коло себе занятія и розрывки глядати мусить. Ту пору, кобы здоровѝ, всѣ вы знаете и не конче она пріятна, тая пôзна, глуха осѣнь.

Въ такой то порѣ, при округлôмъ столѣ, въ мѣйскôмъ домѣ, въ тепленькой комнатцѣ свѣтила ся лямпа, а докола засѣли родичи и кôлькоро дѣточокъ ихъ.

Отець сидѣвъ на канапѣ и читавъ якусь книжку; мати сидѣла съ роботою въ рукахъ, переходила въ гадцѣ цѣлоденнѝ свои занятія, и укладала пляны завтрѣшнего господарства. Старша ихъ дочка, Маринця, робила пончоху; молодша Зося робила чепчикъ для ляльки; Ивась учивъ ся лекціи, Михась щось стругавъ чи выкроювавъ зъ малёваного паперу, а Володко приглядавъ ся книжочцѣ, въ котрôй були всякѝ звѣрята намалёванѝ.

Видячи мати дѣтей такъ чемныхъ, такъ занятыхъ, сказала до нихъ:

— **Я**кжежь давно, дѣточки, вы не бавились въ азбуку!

— Добре, добре, забавмося теперъ, то намъ ничь не мѣшае въ нашôмъ занятію. — Такъ майже одноголосно всѣ потакнули, а Маринця, яко найстарша, сказала поважно:

— Называю ся **А**нна, ѣду зъ **А**нтонôвки, везу съ собою **А**ндрея. — Урадованый самою гадкою забавы, додавъ заразъ Ивась:

— А я **Б**огданъ, бувъ въ **Б**однаровѣ и ѣду въ **Б**уковину.

— **В**олодко бувъ въ **В**ѣдни и видѣвъ ся съ **В**асилемъ. — И такъ за чергою ишло через цѣлу азбуку, а неразъ смѣшнѝ рѣчи выходили, божь:

— **К**ирилъ купивъ качку.

— **В**асиль видѣвъ волка.

— **Ц**ыганъ цѣлювавъ цапа.

— **К**огутъ кусавъ коня, и т. д. а радôсть була загальна. Коли же прійшло до **Ъ**, **Ы**, **Ь**, **Ю**, мусѣли тато и мама не троха дѣтвакамъ помагати.

И такъ вечеръ поважно зачатый закôнчивъ ся весело въ надѣи, що и слѣдуючій буде имъ также не менше пріемный.

Загадки:

I.

Безъ пресганку все танцюе,
Хотяй музики не чуе.

II.

Кôнь безъ шерсти,
Дорога безъ персти,
Нагайка безъ ременя,
Куда проѣде, знаку нема.

III.

Все весела, николи не плаче,
По горахъ звинненько скаче;
Много она дуже ворогôвъ мае,
Но николи за нихъ и не гадае.

Значенье загадокъ зъ ч. 2:

I. Дверѣ, — II. Горѣлка. — Хмель.

Значенье Шарадъ зъ ч. 2.

I. Па—ра—ска. — II. Мар—ко.

— Почт. М. П. въ Роздолѣ: Все приймемъ съ благодарностію.

— Бл. Вас. Петрôвъ: Предплату мы точно получили.

— Почт. Ред. „Проломъ": 1 злр. 50 кр. получилн отъ о. В.

Издатель и редакторъ **Исидоръ Трембицкій.**

Зъ печатнѣ М. Бѣлоуса въ Коломыи 1881.